

prosti in srčni stiski. Seveda se bo proti njegovemu ravnanju vložila pritožba. Iz službe bode vsekakor moral, akoravno se bojo najbrž zanj njegovi mnogostevilni sorodniki potegovali.

Značilno za korajžno in samozavestno nastopanje napredne stranke je izrek nekega veljavnega naprednjaka: „Mi bi bili klerikalcem, posebno pa njihovim odjem že pravo pot pokazali, ako bi se bili podopili se v naše volitvene zadeve mešati. Mi k plugu našim državljskim pravicam, vi pa v cerkev našim stanovskim dolžnostim! Tako bi jih bili zadržali. Toda ni bilo treba tega, ker duhovščina se je previdno in pametno volitve zdržala. Tako je prav in ako bi moralo biti povsod.

Naprednjak.
Iz Hrastnika. „Ni še dolgo tega, ko mi je prišla naključju v roke tista cunja ali „šuhfeca“, ki se imenuje „Naš dom“, po domače „Fihpos“. Ta umazani klerikalni listič, kojega fabrikantje so mariborški duhovniki, si na vse kriplje prizadeva, da bi tebi, dragi mojster, izspodbil noge ter te telebnil na tla. Toda ni bilo šlo. Kmetje so se začeli zavedati in tudi veliki delavcev že dobro ve resnico od laži, ljuško od lažnice ločiti. Ta nesnaga bi seveda kaj rada videla, da bi se nižji stanovi tudi še znanprej valjali v takej mi zaslepljenosti in nevednosti, kakoršna je obsegala nekdanje ubogo ljudstvo v korist onih zvitihih, ki so si po svoji potuhnjenosti in hinavstvu znali obdržati kmeta in delavca popolnoma v svoji oblasti ter si pri tem polnili svoje vednolačne žepe. Edini, ki bi seveda lahko ravnali, kakor ste vi, so bili ti, a zbrhtan in zaveden človek vam ne gre več pomagati. Štajerc želi in se trudi, da bi se ljudje priobrazili in svoje človeške vrednosti zavedli, in ravno zaradi tega delja klerikalna banda črti in preganja na vse pretege, ker veše se bojijo belega dne. Omenjena banda predbaciva „Štajercu“, da bi rad slovenski jezik iz svojih roke vode potopil, a to je nesramna laž. Jaz sem slovenski Slovenec ter Štajerčev naročnik, a nikdar še nisem videl v njem kaj tacega, kar bi bilo slovenskemu postodu na kvar ali v škodo. Tudi sem veren katoličan, in nikoli kaj protiverskega dosedaj v „Štajercu“ nisem našel. A razumam vedno oznanjuje mir in ljubezen ter nas k delu in čednostima vspodbuja, medtem ko „Fihpos“ in njegovi sorodni lističi vedno le ščuvajo in podpihajo izmedsebojnemu sovražstvu in boju. Samo enkrat sem videl v rokah ta umazani list, a zgabil se mi je tako, da sem ga takoj v stranišče zanesel. Na vsaki strani je cel našel ostudne izbruhe sovražstva do Nemcev, nič ne vziha podpihovanje in ščuvanje. Kakor sem čital velja baljo 1 krono, pa še tiste ni vreden; jaz bi še piškarija oreha ne dal zanj.

Znanje nemškega jezika je za naše ljudi velika potreba. Skusil sem si nekaj sveta in reči moram, da mi se hvala Bogu na tujem ni slabo godilo, kar me spodbuja imam zahvaliti le mojim učiteljem, ki so me naučili nemščine naučili, da zamorem dovoljno znanjem občeati.

Reva je tisti človek, ki si gre na tuje kruha krivati, pa ne zna jezika, ki se v tujini govori. Slaba boja prede. Srečnega se mora šteti, ako dobi kje naj-

nižjo službo, da si vsaj toliko zasluži, da mu ni treba gladu poginiti. Kdor pa zna jezik unih tujih krajev, kjer želi službo dobiti, temu je ni treba dolgo iskati; našel bode če že ne masten, vsaj dovoljen zaslužek. Večina naših rojakov, kateri si grejo na tuje svoj kruh iskat, pada se na bližnje Nemško, kjer dobè pridne in poštene roke dovolj dela in zaslužka.

Svetujem toraj vam, stariši, da bi se nikakor ne branili, ako se vaši otroci v šoli nemščine učijo, zahtevajte temveč odločno, da se vaši otroci že v ljudski šoli dovoljno naučijo nemščine, ker znanje tega jezika jim je za poznejše življenje neobhodno potrebno. Polagam vam to na srce ter Vam vroče priporočam, ker svet je mene naučil, kar je človeku v korist ali v škodo.

— Izkušen delavec. —

Zunanje novice.

Cesar in škof. Štrasburški škof Benzler preklel je neki katoliški britof, na katerem so nedavno pokopali nekega protestanta. Zaradi tega neumestnega ravnanja dobil je škof iz Rima precej „dolga nos“. Ko je pred kratkim nemški cesar Viljem II. na svojem potovanju prišel tudi v Štrasburg, dal je omenjenega škofa na kolodvor v čakalnico poklicati, kjer mu je dokaj ostrih povedal. Rekel mu je: „Vi ste prosili za avdijenco, gospod škof; tudi jaz imam z Vami govoriti, zato sem Vas dal semkaj poklicati. Predno ko Štrasburg zapustim, moram Vam povedati, da sem z Vami nezadovoljen, jako nezadovoljen. Povedalo se mi je, da ste baje Vi previden in miroljuben človek, zdaj pa uganjate hujše kakor najslabši nemirneži. Prekleli ste tukašnji britof, en del one zemlje, čez katero sem jaz varuh. Zapomnite si to, gospod škof, da jaz ne trpim, da bi se le pedenj moje zemlje, ki mi je sveta, onečastila s kletvijo nestrpilnosti! Vaša služba zahteva, da blagoslovljate; ako pa duhovniki preklinjajo, odrečejo se sami častem in predpravicam svojega stanu. Zapomnite si to in povem Vam, da v takih rečeh jaz nobene šale ne poznam. Jaz sem protestant, kakor je tudi vsa moja hiša in dve tretjini mojih podložnikov. Čestokrat bivam v krajih, v katerih je prebivalstvo katoliško, in ko bi znabiti Bog hotel, da bi jaz v takem kraju umrl in bi se morebiti našle kake ovire za prevoznjo mojega trupla v mojo družinsko grobnico ter bi moral tamkaj pokopan biti, tedaj si smem misliti, da bi Vi uno pokopališče, ki bi dajalo mojemu truplu počitek, tudi prekleli in bi bili znabiti celo k temu zavezani po pravilih Vaše cerkve? Vaše preklinjanje mi je oči odprlo, gospod škof. Želel sem s katoliško cerkvijo mir imeti in sem še znanprej k temu pripravljen; kolikor je bilo na meni ležeče, sem se doslej vedno trudil, da se ravna z mojimi katoliškimi podaniki pravično; bal se celo nisem nezadovoljnosti in graje mojih lastnih sovornikov, ker sem upal napraviti takšno stanje, da bi zamogli obi veri, ena poleg druge, v slogi in vzajemnem iskazovanju ljubezni do

domovine delovati ter se medsebojno spoštovati. Varnost, se gospod škof, da se mi ne vsili misel, da so bil ves moj trud in vse moje žrtve zastonj, da z rimsko cerkvijo ni mogoče imeti mira, da ona zahteva le podjarmljenje. Ko bi prišel do prepričanja, da so vsi moji poskusi in vsa moja prizadevanja za pomirenje verskih nasprotij bila brezuspešna zaradi Vaše nestrpljivosti in predrznosti, tedaj bi znal začeti drugi veter pihati. Vi ravno tako dobro veste kakor jaz, kako močno je v novešem času postalo protestanstvo gibanje. Gospod škof, pomislite, da je Vaš cesar protestant! Na te cesarjeve besede je škof oči povsobil ter jecjal: „Veličanstvo, saj sem vendar prokletstvo preklical“. Cesar pa mu je nato takoj odvrnil: „To je bila Vaša sreča, častivredni gospod, saj drugače bi Vas itak ne sprejel. Ne trudite se opravičevati: za Vaše ravnanje ni nobenega opravičenja; le eno imam še Vam povedati, gospod škof: Vi ste škof v Nemčiji in sicer v deželi, kateri sem jaz neposredno tudi ob enem deželni oče. Služite Bogu po Vaši najboljši vesti, toda ne pozabite, da imate služiti tudi cesarju in domovini in da zamore biti cesarjeva roka ne samo mila temu tudi kot železo trda. Mislim, da sva se razumela, gospod škof. Kar sem imel Vam povedati, moral je tudi gospod deželni namestnik kot Vaš predpostavljeni slišati. Z Bogom!“

Tako je govoril cesar škofu in mislimo, da navedene besede poslušalcu niso samo drnele v ušesih temuč tudi po vseh udih. Taka pridiga bi gotovo ne škodovala marsikateremu naših duhovnikov, ki se drzne ob vsakej priliki javno kazati svojo versko ali pa narodnostno nestrpljivost.

Nesreča na železnici. Blizu mesta Entrambasaguas na Španskem vnel se je osebni vlak ravno ko je vozil čez most preko reke Jiloca. Nekaj vozov padlo je raz 20 metrov visokega mosta in 20 ljudi je pri tem utonilo, 30 ljudi pa je zgorelo, tako, da znaša skupno število ponesrečencev 50.

200 romarjev utonilo je v reki Choper blizu mesta Rostok. Ladja, na kateri so se peljali čez to reko, bila je že pirava in razpadla je ravno sredi reke. Od 250 ljudi rešilo se jih je samo 50.

Visoka penzija. Bivšemu olomuškemu nadškofu Kohnu se je dovolilo 50 tisoč kron letne penzije. Mislimo, da ima dovolj.

Umor in rop. Na pretulski planini blizu Müzzuschlaga našli so nedavno pesnika „Almpeter“ (Peter Bergner) v njegovi hiši umorjenega. Shramba za denar je bila izpraznjena in zgodil se je toraj tukaj ob enem rop. Sumljivega zločinca so že zaprli.

Izpoved na smrtni postelji. V graški bolnišnici je nedavno na smrtni postelji izpovedal neki Karol Kohl, da je v mesecu juniju leta 1901 v družbi ključavničarskega pomočnika Alojzija Bračko umoril na potu proti st. Gallenu nekaga ptujca, katerega sta nato tudi oropala. Imenovanega Bračko-ta so že našli in ga zaprli.

Na Ruskem vre. Cesarjevega namestnika na Finlandskem, Bobrikova, je umoril neki Schaumann, mladenič iz imenitne finske rodovine. Bobrikov je

bil brezobziren in surov tlačitelj finskega naroda, katerega je Schaumann žrtvoval svojo mlado življenje. Med finskim ljudstvom je začelo hudo vreti in tudi v ruskeji Poljski nastali so že javni izgredi. Pravice da bodejo morali iti avstrijski vojaki mir delati, ali se bi pojavili večji nemiri. Avstrija bi se baje tako pokazala hvaležna za pomoč, katero je leta 1848 Rusije dobila, ko so se vzdignili oholi Madžarji.

Oskrunjena cerkev. Mežnar v Babinem polju na Kranjskem je v cerkvi vpričo Najsvetejšega našel „Marijini devici“ dejanski izkazoval svojo ljubezen ter je s tem hišo božjo na najnesramnejši način oskrunil. Cerkev so zaprli, mežnarja pa iščejo zadržati.

Roparski umor. Dne 1. julija opoldne je neznan hudodelnik na potu iz Radeč v št. Janž na Kranjskem ubil in oropal poštnega sla (pöta) J. Bregarja iz št. Janža. Vzel mu je 400 kron.

Samomor okrajnega glavarja. V Müzzuschlaga na Gornjem Štajerju se je ustrelil ondodni ces. kr. okrajni glavar pl. Hervey, ker ni mogel prenašati sramotne, ki mu je napravila njegova ničvredna žena. Ob času ženitve se je ista izdala za vdovljeno baronico, a sedaj se je pokazalo, da je posvetna potepalka najnižje vrste.

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

Cepljenje proti rudečici pri svinjah. V zadnjih številkah „Štajerca“ smo našim čitateljem obljubili, da bomo v naslednji nekoliko natančneje pisali o tako važni iznajdbi, ki se je posrečila na veliko korist vseh svinjerejcev in koje uspeh je v najnovešem času iznenadil vse tiste, ki so imeli priložnost se prepričati, da je cepljenje proti svinjski rudečici (Schweinerotlauf) zares zanesljivo sredstvo proti tej jako nevarni morilki naših ščetinarjev. Ptujski mestni živinozdravnik, gospod Jožef Kurzidim, je s dovoljenjem ces. kr. namestnije v Gradcu v ptujskem okraju v teku dveh mesecev v deveterih okuženih in 43 neokuženih dvorih (Gehöften) opravil 50 cepljenj proti svinjski rudečici. V neokuženih dvorih nobena cepljena svinja ni zbolela na rudečici. Zanimiv je bil vspeh v okuženih dvorih. Od 11 svinj, ki so se cepile kot že okužene (na rudečici bolane) crknila je samo ena, medtem ko je pred cepitvijo vsaka okužena žival poginila. Nekemu posestniku je v 24 urah crknilo na rudečici sedem svinj v vrednosti 700 kron, drugih deset pa, katere je pustil takoj proti rudečici cepiti, so ostale zdrave neokužene. Razun omenjenih svinj imel je dotični posestnik še petero praseta, o katerih pa živinozdravnik ničesar ni omenil ker se je bal stroškov cepljenja, akoravno so tisti čisto neznatni. Ko pa je v nekaterih dneh eno prase na rudečici zbolelo, poslal je takoj po živinozdravnika, da bi mu še praseto cepil. Vspeh je bil jako povoljen, ker bolelo prase je v kratkem ozdravelo ter z ostalimi četir